Elfde jaer. Nr 146. Dingsdag, 6 December 1864.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt s'dingsdags, s'donderdags en zaterdags. Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs. Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is betaeld op 7 fr. binnen de stad.
» » 8 fr. buiten »
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . . 15 »
De reklamen » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven gemeten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 6 DECEMBER.

Een oogslag.

In België, op dien moedergrond der vryheid, wordt de priester onder eene uitzonderingswet gesteld.

De vryheid der liefdadigheid wordt gebonden, en de wet staet onverbiddelyk als een beul tusschen de ellende en de hulp.

Aen het godsdienstig onderwys ontneemt men zyne hoop en zyne schatten, om er scholen meê te begunstigen, waer men bewyzen wil dat er geen God is.

Men verdraeit de wetten om de graven van onze voorouderen te onteeren, om den vloek te laten galmen op den akker des Heeren, op het veld van het gebed.

Men ziet dagbladschryvers hunne pen met liefde doppen in den modder eener menschelyke zwakheid, om geheel de geestelykheid te bevlekken, om onze schoonste deugden te bezoedelen, om den troost van het verbroken hart te vernietigen en om de leer van Christus te belasteren.

Onze tegenstrevers bevechten ons met list, geveinsdheid en huichelary; doch hebben zy de gevolgen van hunne plageryen en knevelary der katholieken wel berekend.

De godsdienst is de grondsteen der maetschappy; gansch het geluk van het menschdom steunt op dien grondsteen.

En wat willen onze hedendaegsche verlichters en vooruitgangers, waeronder onze zoo gezegde liberaters zich scharen?

Zy willen den godsdienst met holle en ydele leerstelsels vervangen; maer als de grondsteen van het oude gebouw ontrukt wordt, dan zakt het ineen en laet slechts puinen over.

Wy vreezen dat de ontrukkers van den grondsteen ook de slagtoffers van den val zullen zyn.

Opdat het volk met geduld zyn lot drage, vraeg het geene holklinkende woorden van vryheid en licht; het heeft de hoop die het hart opbeurt, de liefde die de ziel verheft en God die gebiedt; hem hoeft slechts het christene geloof.

Dood van M. den graef Max de Renesse.

M. de graef Max de Renesse, oud vertegenwoordiger van het arrondissement Tongeren, is verleden zondag 's avonds te Luik schielyk overleden. Deze tyding die zich gisteren met de snelheid des bliksems in onze stad verspreid heeft, heeft den droevigsten indruk gemaekt by al die den overleden gekend hebben.

De lyk overlezing zal morgen woensdag, om half acht 's morgens te Luik plaets hebben; de begravenis zal denzelfden dag te 's Heeren-Elderen geschieden.

M. de graef Max de Renesse was geboren den 28 mei 1801; hy was dus 63 jaren oud.

Zes lyken.

Vrydag morgen ten 5 ure, is er in den put n° 8 der koolmyn van Trieu-Kaisin, gelegen op het grondgebied van Chatelineau een schrikwekkend ongeluk gebeurd.

't Was op het oogenblik dat de werklieden, welke den ganschen nacht gearbeid hadden, uit den put moesten worden gehaeld; zes zaten in het onderste en vier in het bovenste kompartiment van den bak. Men was alsdan op eene diepte van 640 meters. Nauwelyks was de ophaelhak op eene zekere hoogte gekomen, toen eensklaps de koord brak.

De bak viel loodzwaer op de haken en zoodanig hevig was de schok dat de plankier van het onder kompartiment verbryzeld werd en de zes ongelukkigen welke er in zaten tot op deze diepte van ruim 100 meters naer beneden vielen; het boven kompartiment bleef aen de haken hangen en de vier werklieden, die er zich in bevonden werden op eene wonderbare wyze gered.

De valscherm heeft ongelukkiglyk niet kunnen werken dan toen de bak op de haken te regte was gekomen.

Men kan zich moeijelyk een gedacht vormen van den toestand der lyken; de een was het hekkeneel weggerukt, de ander hingen de oogen uit het hoofd, nog een andere was het aengezigt totael plat gedrukt.

Drie der slagtoffers waren getrouwd, Frans Peumont heeft negen kinderen; Jan-Baptist Genot vyf; August Stache 1. De andere slagtoffers zyn ongetrouwd; het zyn de genaemden August Amand, 36 jaren oud; Alexis Rubens, 29 jaer en Frederik Lemaitre, 29 jaer. Deze arme lieden bezaten elk eene horlogie in eene koperen kas gesloten. Deze horlogiën zyn onbeschadigd terug gevonden.

Er is onmiddelyk een onderzoek ingespannen over de oorzaken van dit ongeluk. De koord, welke gebroken is, was nog zoo goed als nieuw en had nog maer eenige maenden gediend.

De Eerw. heer Coenegrachts, pastoor van St-Marten, te St-Truiden, heeft het edelmoedig besluit genomen onze belgische soldaten te vergezellen in Mexico, als aelmoezenier. Zulk gedrag heeft geene uitleggingen noodig voor het oogenblik. Een priester die zichzelven, zyne toekomst en zyne familie slagtoffert, dat is grootsch! dat is genoeg gezegd!

— Te Niel, by St-Truiden, leeft eene familie, te weten de familie Vandenhove-Desoule, wier vyf leden te samen meer dan vier eeuwen tellen (410 jaren). M. Alp. Vandenhove is 88 jaer oud; Gertrudis Vandenhove, 86; Barbara Vandenhove, 82; Theresia Vandenhove, 75 en Willem Vandenhove, 78 jaer. Zy bezitten nog alle vyf hunne facultiën en de beste gezondheid.

— Men verzekert ons, zegt de *Etoile*, dat er in hooger kring besloten is, dat er ter gelegenheid van 's konings geboorte-verjaerdag geene benoemingen in de Leopoldsorde zullen gedaen worden. De vragen, schynt het, zyn zoo talryk, dat men ze allen heeft moeten verwerpen, waeruit volgt dat men, door te veel te vragen, niets zal bekomen.

— Volgens men uit Luik schryft, zou er in de omstreken van het dorp Flemalle eene vrouw, die naer de merkt eene koei was gaen verkoopen en met dry honderd franks terugkeerde, vermoord en van alles beroofd zyn.

— De *Indépendance* kondigt in een harer laetste nummers *zeven* zelfmoorden aen. Men ziet dat de *hedendaegsche denkbeelden* goeden voortgang doen.

— België telt tegenwoordig 7 honderdjarigen; de oudste is 103 jaren. — Er zyn 6000 zinneloozen, waervan 900 te Gheel. Het getal zelfmoorden, echtscheidingen en regterlyke veroordeelingen vermeerderen ook van jaer tot jaer.

— Het monument ter gedachtenis der graven Egmont en Hoorn, door den heer Frankin vervaerdigd, is te Brussel ten toon gesteld in de werkhuizen der *Compagnie des Bronzes*.

De kunstenaer heeft voor onderwerp van zyne groep 't oogenblik gekozen, waerop de graven Egmont en Hoorn, de helden van Grevelingen en Sint Quintin, zich naer het schavot begeven. Men weet dat zy door Alva, ingevolge de bevelen van Philippe II, ter dood veroordeeld en gehalsregt worden op 5 juny 1568, op de plaets zelve waer het gedenkteeken is opgerigt.

De heer Frankin, aen de historische overleveringen getrouw blyvende, heeft Egmont vertoond, eenen zakdoek in de hand houdende, en zyne wapenbroeders, die hy op zynen weg ontmoette, groetende; hy droeg eenen met pluimen versierden hoed, een wambuis, waervan hy zelf de kraeg afgesneden had, alvorens de gevangenis te verlaten, en was overdekt met een karmozynen kleed, waerover hy zynen mantel geworpen had.

De mantel van Egmont's schouders, en de kunstenaer is er alzoo in gelukt eene groote moeijelykheid, voortkomende uit de ruimte die de verwydering der beenen veroorzaekte, te overwinnen.

Volgens de zelfde overleveringen hield graef Hoorn een milaneesch vouwhoed in de hand, dien hy hevig klemde. De uitdrukking zyns gelaets en de gansche houding dier heerlyke figuer verraden eene ingehoude wonden, welke den edelman beheerschte, wanneer hy zag, dat men hem naer het schavot gelende, tot belooning der diensten die hy zyn vaderland bewees. In de houding van Egmont is meer kalmte en gelatenheid, maer ook minder fierheid dan in degene van Hoorn.

De beide figuren van Egmont en Hoorn in eene groep verbeelden, is zonder twyfel eene *licence*, want Hoorn werd een uer na Egmont ter dood gebragt; maer de familiebenden even als de daden huns levens, en bovenal hun dood, hebben die beide slagtoffers van Philippe II onafscheidbaer gemaekt in het gedacht van een monument, dat hun aendenken is toegewyd.

Twee beelden, bestemd om het voetstuk te versieren en door eene enkele figuer de beschryvende *bas-reliefs* te vervangen, verbeelden, onder de trekken der overwinnaers en hunner gedenkweerdige slagvelden, de verpersoonlyking van den militairen roem dier helden, martelaers spaensche dwingelandy. Om die reden heeft de kunstenaer voor het eene beeld het kostuem gekozen der ligte ruitery, waerover Egmont het bevel voerde, en voor het andere dat der zware ruitery aen wiens hoofd Hoorn geplaetst stond.

— Eene belangryke ontdekking, van aert om licht te werpen over de zoo lang betwistte geboorteplaets van den beroemden vlaemschen dichter Jakob Van Maerlant, werd dezer dagen te Brugge gedaen. M. de advokaet Serrure en Karel Versnaeven, zich op het archief van het Brugsche Vrye bevindende, legden de hand op eene oude oorkonde, voortkomende van de abdy van St Andries, waeruit blykt dat er in de gemeente Zuynkerke (tusschen Blankenberghe en Damme) ten 1260 eene wyk bestond de Maerlant heette (in Suenkeren, in Varlant). De dichter zal aldaer mogelyk het eerste licht gezien hebben, aengezien in de dertiende eeuw veel onadelyke persoonen hunnen naem aen hunne geboorteplaets ontleenden, zoo als het geschiedde met Jan Van Boendale, de klerk van de stad Antwerpen, een der voornaemste nederlandsche schryvers in de veertiende eeuw. (*Handelsblad*)

— Talryke milicianen der ligting van 1863, zyn eindelyk in verlof huisweerts gezonden.

— Men heeft dynsdag op de spoorbaen, niet verre van de statie op den weg naer Brussel, het misvormde lyk gevonden van den genaemden Verzwyfelt, bareelwachter. De man was door het laetste konvooi overreden en op den slag doodgebleven. Hy laet eene vrouw en een kind na.

— Er is te Lyon een blinde bedelaer gestorven, die zeer gekend is. Hy stond aen eene brug en zyne vrouw hielp hem door hem te zeggen als er een voorbyganger naderde. Terstond begon by zynen Onzen Vader te lezen maer nooit liet hy na van te vragen: « Heeft by gegeven? » En als zyne vrouw antwoordde « Neen, » mompelde hy: Nog al eenen Onzen Vader naer den bliksem.

— HARTROERENDE DRAMA. — Eene dramatieke gebeurtenis is de verledene week te Pesth (Hongarye) voorgevallen.

« De vrouw van een zwemmeester had hare zeven kinderen verloren; er bleef haer nog enkel eene dochter, die eenige jaren oud was. Woensdag werd het kind ligt ziek, welk ongeval de ongelukkige vrouw in den grootsten angst stelde. Zy zegde aen hare geburen dat zy dit nieuw ongeluk niet zou overleven.

« Daags nadien om 8 ure 's avonds hoorden de huisbewoners gedruis op hare kamer.

« Een ongeluk voorziende drongen zy met geweld de deur open en traden binnen. De arme vrouw was zinneloos geworden. Zy had al hare meubelen gebroken en zich al hare kleederen van het lyf gerukt. Stamptrekkend drukte zy haer kind aen hare borst. Het kind was versmacht.

« De vrouw werd naer het gasthuis gebragt, waer men haer de dwangkapot heeft moeten aen doen.

« Toen de man eenige uren later te huis kwam en het ongeluk vernam, werd hy ook krankzinnig. »

Mexiko.

De fransche *Moniteur* kondigt een uitgebreid verslag af van den maerschalk Bazaine aen den oorlogs-minister van Vrankryk, over de laetste verrigtingen der fransche troepen in Mexico tegen de guerilla-benden van den ex-president Juarez en dezes generael Saltillo.

Binnen het tydverloop der laetste drie maenden, hebben de fransche troepen, door de getrouw gebleven Mexikaners ondersteund, vier groote provinciën van Mexico, welker oppervlakte zoo groot is als de helft van gebiet Vrankryk, aen het gezag van Keizer Maximilian onderworpen. De laetste geregelde troepen, die Juarez omringden, zyn verspreid, en 118 stukken kanons van verschillend kaliber, hem ontnomen geworden, met een aenzienlyk krygsmateriael.

Juarez is nu gedwongen geweest terug te wyken naer de provincie Chihuahua, op meer dan 400 uren afstands van de hoofdstad Mexico.

Inweerwil der groote moeijelykheden van de wegen en de luchtgesteldheid, hebben de fransche troepen dien krygstogt van 200 uren afstands van den oosten naer den westen, geregeld en krachtvol, ten einde gebragt, verscheidene opstandelyke legerkorpsen hebben zich onderworpen.

De opstandelyke generael Porfirio Diaz, die Pajaca, Ayoytla en San Antonio bezettede, heeft insgelyks zware verliezen ondergaen. De generael Vraga en verscheidene zyner onderbevelhebbers hebben zich aldaer onderworpen.